

Riktlinje för IT-styrning

Dokumenttyp: Riktlinjer
Antaget av: Förslag Senast reviderat: -
Giltighetstid: Tills vidare

Diarienummer:	KS 2021-87
Dokumentansvarig:	Digitaliseringsdirektör
Adresserat till:	Samtliga nämnder
Tidpunkt för aktualitetsprövning:	
Tidpunkt för senaste revidering:	
Relaterade styrdokument:	
Sökord:	IT-styrning, digital transformation

Innehåll

1	Inledning	4
2	Bakgrund	4
	IT-styrning	4
3	Riktlinjer för IT-styrning	5
	Objektarkitektur	5
	Styr- och beslutsstruktur	5
	Objektstyrning	6
	Utveckling utanför objekten	6
	Följsamhet med kommunens projektmodell	7
	Portföljstyrning	7
	Finansiering	7
	Övriga begrepp och funktioner	8
	Kärnverksamheten	8
	IT-verksamheten	8
	Portföljstyrgruppen	8
	Objektstyrgrupp	8
	Objektägare Verksamhet (OÄ-V)	9
	Objektägare IT (OÄ-IT)	9
	Objektledning (OL)	9
	Objektledare Verksamhet (OL-V)	9
	Objektledare IT (OL-IT)	9

1 Inledning

Digital utveckling i sig har inte något egenvärde, den rymmer däremot en stor potential som möjliggörare i kommunens verksamhetsutveckling för att nå kommunens mål. Digital transformation syftar på de verksamhetsförbättringar som är möjliga att genomföra med stöd av digital utveckling.

Effektiv styrning av IT är en förutsättning för effektiv digitalisering. Detta är Linköpings kommuns riktlinje för IT-styrning. Riktlinjen utgår från Linköping kommuns reglemente och ska följa och stödja planerings- och uppföljningsprocessen. Syftet är att skapa en gemensam strategisk styrning av IT för såväl den enskilda verksamheten som för helheten. Beslutsstrukturen är ett stöd till linjeorganisation.

Kopplat till denna riktlinje finns en tillämpningsanvisning som beskriver hur riktlinjen ska tillämpas.

2 Bakgrund

Kommundirektören har tidigare beslutat om att fastställa *Riktlinje för IT-styrning* år 2017 vilken kommer att upphävas i samband med kommunstyrelsens antagande av ny riktlinje.

En väsentlig förändring som skett jämfört med tidigare riktlinjer är att de nu följer kommunens beslutade organisation med digitaliseringsdirektörens funktionsansvar kopplat till digitaliseringsfrågor, där IT är en delmängd, samt etableringen av Verksamhetsstöd och service.

IT-styrning

Den övergripande och samordnande styrningen av IT i Linköpings kommun sker utifrån styrmodellen PM3. PM3 är en väletablerad styrmodell för att utveckla och förvalta IT-lösningar. Centralt för valet av IT-styrning är:

- ett gränssnitt mellan IT och verksamhet samt säkerställer att komponenter från båda delar samspelar och levererar.
- ett ramverk för hur IT-arbetet inom digitalisering ska bedrivas vilket skapar förutsättningar för effekthemtagning och realisering av verksamhetens mål.
- portföljstyrning, vilket ger en samlad helhetsbild över alla digitaliseringsprojekt.

Riktlinjen beskriver hur arbetet med IT-styrning sker utifrån styrmodellen, anpassat till Linköpings kommuns förutsättningar.

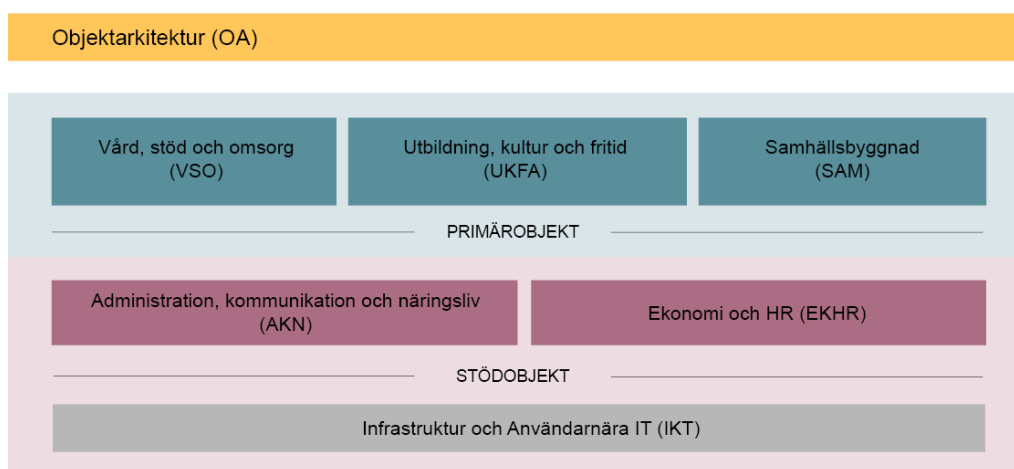
3 Riktlinjer för IT-styrning

Linköpings kommuns har implementerat en struktur för behovsområden (objektarkitektur) samt styr- och beslutsstruktur i objektverksamheten (IT-

styrning). Det övergripande ansvaret för objektarkitektur, styr- och beslutsstruktur samt den samlade digitaliseringsportföljen har ytterst digitaliseringsdirektören utifrån sitt funktionsansvar.

Objektarkitektur

Objektarkitekturen beskriver kommunens hela IT-verksamhet och beskriver den samlade mängden objekt mellan vilka kommunens samtliga IT-stöd fördelas och arbetet med att styra IT-relaterade förvaltnings- och utvecklingsuppdrag sker. Objekten i kommunen är enligt nedan delade i primärobjekt (förnärvarande VSO, UKFA och SAM) och stödobjekt (förnärvarande AKN, EKHR och IKT). Nedan illustreras befintlig objektarkitektur som helhet men som successivt uppdateras.

Illustration av objektarkitektur januari 2021

För att objekten ska kunna agera stöd till både förvaltningarnas verksamhet och IT-verksamhet ska de som tillträder rollerna Objektägare Verksamhet och Objektägare IT ha en tydlig linjekoppling avseende ansvar, befogenheter och arbetsuppgifter.

Styr- och beslutsstruktur

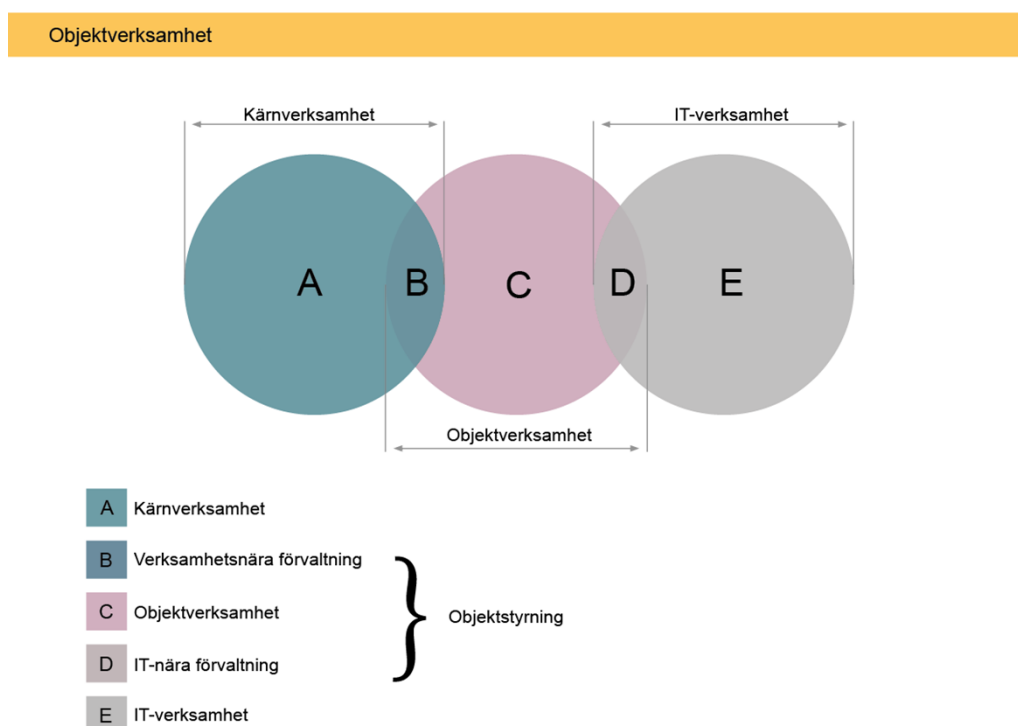
Beslutsstruktur och beslutsforum kopplat till objektarkitekturen skapar en gemensam strategisk styrning för såväl objekten som helheten. Beslutsstrukturen är ett stöd till linjeorganisationen.

Varje objekt har en styrgrupp med Objektägare Verksamhet och Objektägare IT samt andra intressenter utifrån det specifika objektets innehåll. Varje objekt styrs av en beställare, Objektägare Verksamhet, som ansvarar för verksamhetens samlade behov. Denne samverkar med Objektägare IT som ansvarar för IT-leveransen samt att möta IT-behovet. Varje objekt har en Objektledare Verksamhet och en Objektledare IT, vilka utses av respektive objektägare.

Objektstyrning

Objektstyrningen hanterar det arbete som sker i samverkan mellan kärnverksamhet och IT-verksamhet för att objekt, över tid, ska vara relevanta till sin definition samt säkra att kärnverksamhetens och IT-verksamhetens behov av IT-stöd tillgodoses. Dessa ska vara tillgängliga, välfungerande och motsvara verksamhetens förväntningar.

Verksamhetens behov av att underhålla gamla samt utveckla nya IT-stöd hanteras av objektet och dokumenteras i objektplaner. Objektplaner upprättas årligen och utgör en del av förvaltningarnas verksamhetsplaner. Objektplanen skall också innehålla en beskrivning av objektet för att förklara det för verksamheten samt definiera dess avgränsningar relativt övriga objekt.

Illustration av objektverksamheten i relation till kärnverksamhet och IT-verksamhet i linjen

Både förvaltning och utveckling av IT-stöd styrs, planeras och följs upp inom objektverksamheten.

Utveckling utanför objekten

Med utveckling utanför objekten menas digitaliseringsprojekt (IT-utvecklingsuppdrag) som inte ryms inom ramarna för objektverksamheten och är stora nog att drivas i projektform och som kräver särskild styrning. Även om det är principiellt möjligt för uppdrag att drivas på detta sätt är dock huvudregeln och ambitionen att all digitalisering ska hanteras inom ramarna för objektverksamheten. Digitaliseringsprojekt utanför objekt samlas i projektportföljen som styrs genom den portföljstyrning som beskrivs vidare nedan.

Följsamhet med kommunens projektmodell

Förvaltnings- och utvecklingsarbetet ska, oberoende av om det sker inom eller utanför objekten, följa Linköpings kommuns projektmodell. Däri ligger även själva avgörandet av huruvida ett uppdrag är av sådan karaktär att det bör bedrivas i projektform eller ej.

Portföljstyrning

Linköpings kommuns IT-relaterade förvaltnings- och utvecklingsuppdrag samlas i en digitaliseringsportfölj vilken hanteras genom s.k. portföljstyrning. Det övergripande syftet med portföljstyrning är att bidra till att nå kommunens strategiska mål genom att styra förvaltnings- och utvecklingsuppdrag utifrån ett helhetsperspektiv. Den skall tjäna som ett underlag för att styrgrupper på objektsnivå och portföljnivå ska kunna värdera och prioritera mellan uppdragen.

Portföljstyrningen innefattar att följa upp resultat från föregående års objektsplaner, styra pågående uppdrag samt fastställa kommande periods portföljer.

Objekten är grunden för objektportföljens uppbyggnad och styrning. Objektportföljen bildar tillsammans med projektportföljen Linköpings digitaliseringsportfölj. Se illustration nedan

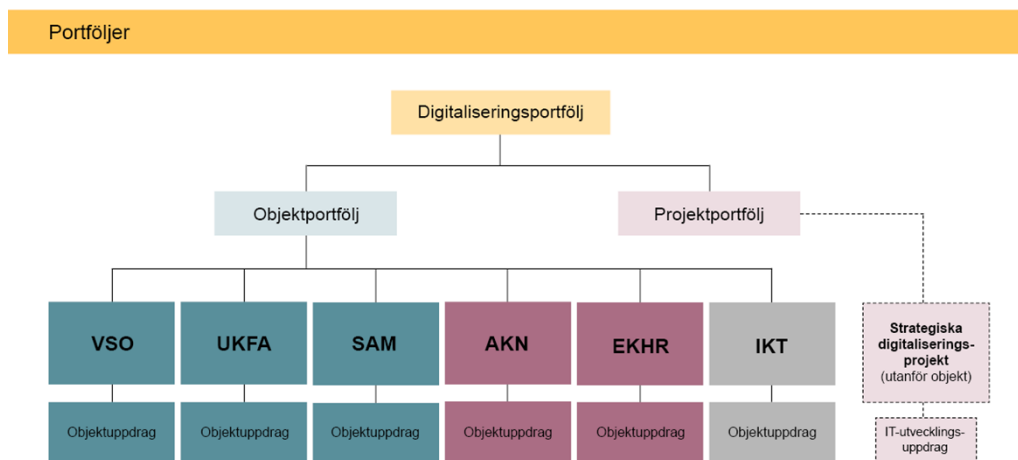

Illustration av Linköpings kommuns digitaliseringsportfölj

Finansiering

Det ekonomiska ansvaret och därmed finansiering av drift och investeringar ligger på respektive nämnd i enlighet med kommunens styrprinciper. Objektägaren ska säkerställa att objektet är finansierat inom ram för respektive nämnds internbudget.

Övriga begrepp och funktioner

Följande begrepp, funktioner och roller är involverade i IT-styrningen, inklusive ansvar och mandat, och beskrivs nedan.

Kärnverksamheten

Kärnverksamhet är en generisk benämning på vilken verksamhet som helst och avser en avgränsad del av kommunens verksamhet. Kärnverksamheten är de som har behov av och ställer krav på de IT-stöd som objektverksamheten levererar och som har ansvar för att effekthemtagning görs.

Det är inom kärnverksamheten som bemanning av de verksamhetsnära rollerna i IT-förvaltningen tillsätts samt ansvaret för det verksamhetsnära objektarbetet ligger.

IT-verksamheten

Den del av kommunen som levererar IT-stöd. IT-verksamheten ligger inom funktionsansvaret för Digitalisering och IT-styrning och levereras av Verksamhetsstöd och Service, VSS. Arbetet leds av kommunens CIO som inom ramen för VSS IT-serviceuppdrag tillhandahåller och säkerställer teknisk informationsförsörjning, IT-förvaltning, IT-drift och IT-utveckling för verksamhetens behov, utifrån lagar och förordningar samt beslutad IT-strategi och IT-arkitektur. IT-verksamheten ansvarar för bemanning, det vill säga rätt funktioner, kompetens och tillräckliga resurser, av de IT-nära rollerna i IT-förvaltningen. De ansvarar även för hantering av de underleverantörer som används inom ramarna för detta arbete.

Som grundprincip, utifrån det beslutade tekniska monopolet, skall kärnverksamheten alltid vända sig till IT-funktionen inom VSS för sin IT-leverans.

Portföljstyrgruppen

Portföljstyrgruppens uppgift är att samordna Linköpings digitaliseringsportfölj. Digitaliseringsdirektören är portföljstyrgruppens ordförande och ägare av digitaliseringsportföljen. Portföljstyrgruppen består av Objektägare verksamhet och objektägare IT för alla objekt i objektarkitekturen. Portföljstyrgruppens medlemmar deltar utifrån deras respektive linjeroller och har genom detta uppdrag ett ansvar och mandat över digitaliseringsportföljen i sin helhet. Portföljstyrgruppen sätter portföljens ramar och inriktning, fungerar som eskaleringsinstans för objektstyrgrupper samt hanterar beslut och prioriteringar av övergripande karaktär, exempelvis:

- Besluta om strategisk inriktning för digitaliseringsportföljen inom ramarna för Linköpings kommuns övergripande mål och strategier
- Besluta om avgränsningar mellan objekt
- Hantering av gemensamma initiativ

Objektstyrgrupp

Objektstyrgruppens huvudsakliga uppgift är att säkerställa att objektets objektplan går i linje med verksamhetsplanen för den eller de verksamheter det aktuella objektet är satt att stödja samt att den hanteras inom objektets ekonomiska ramar.

Det är objektstyrgruppens ansvar att säkerställa finansiering och prioritera resurser för att uppnå de mål som finns angivna i respektive objektplan. Objektplanen beslutas årligen i samband med förvaltningarna verksamhetsplan samt kan löpande revideras efter beslut i objektstyrgruppen. Styrgruppsordförande är objektets respektive objektägare verksamhet. Består av objektägare verksamhet och objektägare IT för objektet, samt vid behov ytterligare representanter. Objektägare verksamhet är ansvarig för att objektstyrgruppen är ändamålsenligt bemannad.

Objektägare Verksamhet (OÄ-V)

Objektägarskapet är direkt kopplat till Linköpings kommun linjeorganisation. Objektägare verksamhet är ytterst ansvarig för objektets objektplan och budget samt för att dessa överensstämmer. Rollen Objektägare Verksamhet tillträds på nivån förvaltningschef eller funktionsansvarig direktör.

Objektägare IT (OÄ-IT)

Objektägare IT har ett övergripande ansvar för den IT-nära förvaltningen. Rollen ska säkerställa att IT-leveransen uppfyller kommunens krav på denna typ av verksamhet samt att den är följsam med beslutad IT-arkitektur. Rollen Objektägare IT utses av direktören för kommunens serviceförvaltning, VSS

Objektledning (OL)

Leder det operativa arbetet inom objektet och utgörs av två roller; Objektledare Verksamhet och Objektledare IT. Dessa personer utses av Objektägare Verksamhet respektive Objektägare IT. OL-V och OL-IT organiserar det operativa arbetet inom respektive objekt, hur detta arbete organiseras och vilka resurser som krävs beskrivs i objektplanerna.

Objektledare Verksamhet (OL-V)

Ansvarar för den verksamhetsnära förvaltningen inom objektet. Fångar upp kärnverksamhetens behov och krav och leder det operativa arbetet inom objektet.

Objektledare IT (OL-IT)

Ansvarar för den IT-nära förvaltningen inom objektet. Fångar upp IT verksamhetens behov och krav, leder det operativa arbetet och säkerställer leverans av IT-stöd utifrån den gemensamt överenskomna objektplanen.